בְּתוֹךְ הַנַּחַל

דִּבּוּרִים נוֹרָאִים וְנִפְלָאִים, מְעוֹרְרִים, מְעִירִים וּמְחַזְּקִים לַעֲבוֹדָתוֹ יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ, אֲשֶׁר **בְּתוֹךְ הַנַּחַל** נוֹבֵעַ מְקוֹר חָכְמָה נִמְצָאִים, וּמִתּוֹךְ נַחַל קָדוֹשׁ זֶה נוֹבְעִים, לְהַחֲיוֹת נְפָשׁוֹת עַם יִשְׂרָאֵל הַצְּמֵאִים, שֶׁנִּשְׁמְעוּ עַל־יְדֵי הָאִי״שׁ אֲשֶׁר עַל הָעֵדָה, כְּבוֹד קְדֻשַּׁת מוֹרֵנוּ וְרַבֵּנוּ, עֲטֶרֶת רֹאשֵׁנוּ, חִיּוּת נַפְשֵׁנוּ, רֹאשׁ חֲבוּרָתֵנוּ חֲסִידֵי בְּרֶסְלֶב הָרַה״ג **רַבִּי יִצְחָק שְׁמוּאֵל אַהֲרֹן לֶעזֶר** שְׁלִיט״א

פרשת מטות מסעי – חזק תשפ״ג [פנימי, בלתי מוגה]

ליל שבת קודש

בליל שבת קודש פרשת מטות מסעי תשפ״ג, דיבר מו״ר שליט״א דיבורים נוראים ונפלאים מענייני ב׳ פרשיות השבוע, והקשר לסעודת ׳שלום זכר׳ של אחד מאנשי שלומינו, והקשר לעניינא דיומא – ימי בין המצרים הקדושים

פתח ואמר מו״ר שליט״א: שבת קודש פרשת מטות מסעי, שבו מסיימין **ספר במדבר**, מונח בה לימוד נפלא של התחזקות, שאדם יחזק עצמו בכל אשר עובר עליו בימי חייו, שיש עליות, ירידות ועליות, ואדם צריך תמיד להחזיק מעמד, והכל בכח לימודי הצדיקים הקדושים, שהם המלמדים לאדם את לימודי החיים, לדעת שכל מה שעובר עליו זה בכדי לראות איך יחזיק מעמד בהכל, ואדם צריך להיות עקשן גדול בעבודתו, וכמו שמובא ב״מכתב של רבינו״ – תורה מ״ח (ליקו״מ ח״ב): **כי צריך עקשנות גדול מאד מאד להיות חזק ואמיץ, לאחוז עצמו, לעמוד על עמדו, אף אם מפילין אותו ח״ו בכל פעם. כי לפעמים יש שמפילין אחד מעבודת ה׳, כידוע;** [האיר מו״ר שליט״א: רביז״ל מסיים עם המילה ״כידוע״...].

היוצא מדברי רביז״ל, שכשאדם מתחיל להיכנס בעבודת ה׳, לפעמים מפילין אותו מעבודתו, היינו שגורמים לו שיושלך ויפול, וכל העבודה שלו היא להחזיק מעמד, ולדעת שכל זה הוא כדי להגביר את החשק, וכמובא בדברי רביז״ל (ליקו״מ ח״א סימנים ל״א וס״ו) שכל המניעות הן כדי להגביר לאדם את החשק, שיקבל מזה חשק חדש לרוץ ולהתקדם הלאה בעבודתו.

וכשמשל המובא בשם הבעל שם טוב זי״ע, שכשילד תינוק מתחיל לילך, אזי

מרחיקין אותו מעט, וככל שמרחיקין אותו - כן חפץ לילך ולהתקדם יותר ויותר, וכך מלמדין אותו לילך; אותו דבר נעשה אצל כאו"א, שנראה לו שמרחיקין אותו, ומפילין אותו מעבודת ה', והוא מרגיש ירידה והשלכה, אבל עליו לדעת שכל זה הוא כדי שיקבל חשק וכח חדש להתקדם הלאה ולהמשיך בעבודתו, ואזי יבין שכל זה היה כדי לקדמו.

אותו דבר כשמקבלין דברי מוסר ותוכחה מהצדיק, אין זה כדי לרחק את האדם ולהשליך אותו ח"ו, שירגיש שלא צריכים אותו וכו', הרי הצדיק רוצה בטובת כל אחד ואחד, וחלילה לחשוב שירחק מישהו וכו', אלא מאי? הצדיק נתן לך מוסר ותוכחה כדי שתשתוק, תקבל דבריו, ותמשיך הלאה, תנסה לפשפש במעשיך מה עליך לתקן, ותתקדם בעבודתך, כי אמנם הצדיק מוכיח אותך בתוכחת מגולה, אבל זה באה באהבתה מְסֻתֶּרֶת, ותקבל דבריו ככל אשר יאמר, ותדע שכל זה כדי לקדם אותך.

וזה הסוד של חיבור ב' פרשיות אלו: **'מטות מסעי'** - **'מטות'** הוא לשון של **הטיה** וכפיפות, היינו אדם שמרגיש עצמו מושלך וירוד, ועובר עליו מה שעובר, אזי ידע שכל ה'**מטות**' הזה הוא בשביל לקדם אותו הלאה, שזהו **'מסעי'** - תמשיך ותיסע ותתקדם! אפילו שאתה מרגיש שהשליכו אותך, גרמו לך 'מטות' - לשון של מוטות וכו', וגרמו לך השפלה וכו', תדע שכל זה בא לקדם אותך, ועליך להפוך את תכלית הירידה לתכלית העליה.

וזה ענין סעודת **'שלום־זכר'** שעושין בשבת שלפני המילה, שבסעודה זו מנחמים את הולד על כל התורה וההשגות ששכח בהיותו במעי אמו, ולכאורה קשה, מדוע מלמדין אותו הכל ומראים לו את הכל ואח"כ משכיחים ממנו? לכאורה היה עדיף שלא ללמד ולא להשכיח...

אבל בזה חוקקין בתינוק את הלימוד האמור: הנה למדת והשגת את הכל, זכית לראות ולהבין וכו', והנה באת לזה העולם ונאבד ממך הכל... אתה מרגיש שהשליכו אותך וכו', ועתה מה אתה עושה? מתחיל מחדש! יודע שכל זה כדי שעכשיו תתחיל אתה לעבוד את עבודתך, וכל ה'מטות' שעברת הוא בשביל ה'מסעי' שלפניך.

כי אם אדם היה נולד כשהוא יודע הכל, ולא היו משכיחים ממנו מאומה, מה שלימות יש בזה? הלא הוא יודע הכל,

ולא יפתח ספר ח״ו... משא״כ כשהשכיחו ממנו, אכן נשארה בו רשימה קדושה, אבל עבר את ה׳מטות׳, כל זה הוא כדי לתת לו חשק חדש ונמרץ ל׳מסעי׳ - שיתחיל בנסיעה קדושה בזה העולם, ויחטוף טוב אמיתי ונצחי השייך לו עוד קודם לידתו.

ובזה אמרנו כמה פעמים הטעם מדוע מתחילין ללמוד עם ילדים דיקא את הפרק ״אלו מציאות״ (פ״ב דב״מ), מכל הש״ס לא מצאו כי אם הפרק הלז? ומה מעלה יש בו יתר על שאר הפרקים בש״ס שעמו מתחילים ללמוד עם הילדים את הגמרא?

עפ״י האמור מובן מאד, כי בזה מראים ומגלים לילד: **״אלו מציאות שלו״** - זו המציאה שלך! נאבד ממך הכל בלידתך, ועכשיו אתה מחזיר לעצמך את הכל! זה שלך!

וזה קשור בקשר נפלא לפרשת השבוע העוסקת בכל הלכות נדרים ושבועות, והרי איתא בדברי חכמינו הקדושים (נדה ל:) שמשביעין את התינוק קודם שיוצא לאויר העולם **״תהי צדיק ואל תהי רשע״**, וכנראה שהוא שכח גם את זה בתוך כל הדברים ששכח בעת לידתו... הוא אכן שמע שהשביעו אותו, והתקיים בו (ויקרא ה, א) **״וְנֶפֶשׁ כִּי תֶחֱטָא וְשָׁמְעָה קוֹל אָלָה וְהוּא עֵד אוֹ רָאָה אוֹ יָדָע״**, אבל הוא שכח זאת, ובין כך עובר עליו מה שעובר וכו׳, מהי עצתו? שיתקרב לצדיק - שיבוא לפני החכם, והוא יתיר לו שבועתו, מה הכוונה? הוא ימצא פתח חרטה, מהו ׳פתח חרטה׳? תשובה שלימה! הוא יגרום לו שיזכה לתשובה שלימה ואמיתית, ועי״ז יזכה לחזור לכל מה שנאבד ונשכח ממנו.

וזהו כל ענין **ימי בין המצרים הקדושים** שבהם אנו עומדים, שאז מאיר ביותר הלימוד הקדוש הזה, שאמנם הם נראים כימים קשים, ונראה שיש מושג של ׳מטות׳, אבל באמת כל זה הוא בשביל ׳מסעי׳ - שנזכה לנסוע ולהתקדם לקראת בנין ביהמ״ק, ונזכה להחזיק מעמד בהכל.

הכלל, כשאדם מרגיש בנפשו ריחוק והשלכה, ידע שכל זה כדי לקדם אותו, שיזכה להמשיך הלאה בעבודתו, וכדברי חכמינו הקדושים (שבת קכ. גיטין מג.) **המובאים בדברי רבינו** (ליקו״מ ח״א סי׳ כב) **על הפסוק** (ישעיהו ג, ו) ״וְהַמַּכְשֵׁלָה הַזֹּאת תַּחַת יָדֶךָ הזאת תחת ידיך״ - ׳אין אדם עומד על ד״ת אא״כ נכשל בהם׳; כלומר, שכל הכישלון שהיה לך לפני כן, כל זה הוא כדי שתזכה סוף כל סוף

"לעמוד על דברי תורה", ותזכה להגיע למה שרצית, העיקר שתחזיק מעמד!

וכאמור, כמו"כ כשהצדיק מוכיח על אילו עניינים שונים, צריכים לקבל ולשתוק, ולדעת שכל ה'מטות' הזה הוא בשביל ה'מסעי'.

ובזה היה פעם סיפור אצל ה"שפת אמת" מגור, שבהיותו ילד, עלה ברצונו להישאר ער כל הלילה ולעסוק בלימוד התורה הקדושה; צדיקים יש להם אלו רצונות וכיסופים קדושים, לשבת ולהתמיד בתורה!

[כאן סיפר מו"ר שליט"א: היום שאל אותי מישהו, האם יש ענין להישאר ער עתה בליל שבת, כי הרי מובא מצדיקים ששבת זו מכוונת כנגד חג השבועות (השבת השניה של בין המצרים) א"כ האם יש ענין להישאר ערים... נהניתי מהשאלה מאד, והשבתי לו שאדרבה, אם יש לו כזאת הרגשה קדושה, אשרי לו!].

למחרת בבוקר, ראהו סבו בעל החידושי הרי"ם כשהוא בא באיחור לתפילה; אחר התפילה הוכיחו הסבא בתקיפות מדוע איחר לתפילה, ומדוע לא בא בזמן, וכמה עליו להשגיח שאף פעם לא יאחר וכו', ובאמת הוא קיבל דבריו בשתיקה והכנעה.

כי כן צריכים לנהוג, כשהצדיק מוכיח מישהו, אם הוא מתחיל לתרץ את עצמו בכל מיני תירוצים - "זה לא אני... לא רציתי בכלל... זה היה אחרת" וכו', בזה קלקל את המכוון לגמרי... הדרך הנכונה בה ינהג האדם: קיבלת איזו תוכחה? תקבל ותשתוק! תאמר שמעכשיו אתה משתנה ולא תשוב לזה עוד, ותו לא!

וזה לימוד גם לילדים צעירים, פעמים מקבלים איזו תוכחת מוסר מהרב המלמד או מהמנהל וכו', ודרכם של ילדים שמיד מתרצים עצמם בכל מיני תירוצים שונים ומשונים וכו' - "זה לא אני, זה מישהו אחר" וכו', אבל ילד צריך לדעת: גם אם זה לא בדיוק אתה עשית את זה עכשיו, אם שמעת את התוכחה - תשתוק ותקבל, כי אולי בפעם אחרת כן עשית כזה דבר, ועל כן אל תתרץ עצמך וכו', אלא תקבל את התוכחה באהבה, וכמאמרם ז"ל (תמיד כח.) "אֱהַב אֶת הַתּוֹכָחוֹת", ואת זה קיים ה"שפת אמת" בהיותו ילד.

והנה בסמוך עמד אחד שידע שקיבל על עצמו ללמוד כל הלילה, ומיד תהה בפניו: "מדוע לא אמרת לסבא שישבת והגית בתורה כל הלילה ולכן איחרת לתפילה? תגיד לו שזה לא בגלל שסתם

ישנת וכו׳, אלא למדת בהתמדה ועל כן מעט איחרת... למה שתקת?!"...

ענה ואמר לו ה"שפת אמת" תשובה כ"כ נפלאה: **"וכי אתה חושב שאפספס תוכחה כזאת מסבא?!"...**

המשיך ואמר לו ה"שפת אמת", שאת הדבר הזה למד מפרשת השבוע - פרשת מטות, כשבני גד ובני ראובן רצו להישאר בחו"ל, החל משה רבינו להוכיחם בכך שהם כמו המרגלים וכו׳, "וַיִּחַר אַף ה׳ בְּיִשְׂרָאֵל" וכו׳, והחל להוכיחם בלשונות מאד חריפים: "וְהִנֵּה קַמְתֶּם תַּחַת אֲבֹתֵיכֶם תַּרְבּוּת אֲנָשִׁים חַטָּאִים לְסִפּוֹת עוֹד עַל חֲרוֹן אַף ה׳ אֶל יִשְׂרָאֵל" וכו׳, ורק אחר שסיים דבריו הם ניגשו ואמרו שיעזרו במלחמה וכו׳, ולכאורה לא מובן, מדוע לא אמרו זאת מיד אחר שאמר להם משה רבינו "הַאַחֵיכֶם יָבֹאוּ לַמִּלְחָמָה וְאַתֶּם תֵּשְׁבוּ פֹּה"? למה שם לא אמרו מיד שאין כוונתם לכך, אלא יכנסו לארץ לסייע במלחמה ובכבישה וכו׳, למה חיכו רק אחר שמשה רבינו סיים לומר את כל התוכחה הקשה הנ"ל ורק אח"כ אמרו הנ"ל?

סיים ה"שפת אמת" דבריו: זה אותו ענין, **הם לא רצו לפספס ולהפסיד את התוכחה של משה רבינו!**

הרי רבינו מגלה לנו מהי התוכחה של משה רבינו, שמוסיפה ריח טוב בשומעים וכו׳ (כמבואר בליקו"מ ח"ב סי׳ ח), ואת זה הם לא רצו לפספס...

וזה הלימוד לכל אחד ואחד, כשהצדיק מוכיח אותו - תכניע עצמך ותקבל דבריו, אל תחפש כל מיני הצטדקויות שונות וכו׳, אלא תקבל את הדברים מפי אומרם, בבחינת "אֶהֱב אֶת הַתּוֹכָחוֹת", ותדע שכל זה הוא בשבילך, וכן תדע שכל ה׳מטות׳ שעובר עליך בכלליות ובפרטיות - זה בשביל ה׳מסעי׳, שתזכה להמשיך על מסלול טוב ונכון, דרך ישרה וברורה, ולא תמעד בשום אורח שבעולם.

יזכנו הקב"ה שימים אלו יתהפכו לימי ששון ושמחה, ויהיו רק שמחות אצל כל נשמות ישראל, ובקרוב נזכה לראות בביאת המשיח בגאולה השלימה!

***

בוקר שבת קדש

בבוקר שבת קודש פרשת מטות מסעי תשפ"ג, דיבר מו"ר שליט"א דיבורים נוראים ונפלאים בדברי רביו"ל בסיפורי מעשיות מעשה ב' – ממלך וקיסר, וקישר את הכל לשמחת קידושא רבה לרגל הולדת נכדתו תחי', בת לחתנו ר' אלימלך שארף נ"י, ונקרא שמה בישראל: נחמה ברכה תחי'

לשון רבינו ז"ל בסיפורי מעשיות:

וַיְהִי הַיּוֹם וְהָיָה מֶלֶךְ אֶחָד זָקֵן. וְהָיָה לוֹ בֵּן יָחִיד, וְהִשִּׂיא אוֹתוֹ, וּמָסַר מַלְכוּתוֹ לִבְנוֹ. אָמַר הַבֵּן מֶלֶךְ, שֶׁיֵּלֵךְ וְיִטַּיֵּל עִם אִשְׁתּוֹ בַּיָּם, כְּדֵי שֶׁתִּהְיֶה רְגִילָה בַּאֲוִיר הַיָּם פֶּן, חַס וְשָׁלוֹם, מֻכְרָחִים בְּאֵיזוֹ פַּעַם לִבְרֹחַ בַּיָּם. וְהָלַךְ עִם אִשְׁתּוֹ עִם הַשָּׂרֵי מְלוּכָה וּפָרְשׂוּ בַּסְּפִינָה, וְהָיוּ שָׁם שְׂמֵחִים וּמְשַׂחֲקִים מְאֹד. אַחַר־כָּךְ אָמְרוּ שֶׁיִּפְשְׁטוּ כֻּלָּם בִּגְדֵיהֶם (הַיְנוּ הַבֵּן מֶלֶךְ עִם הַשָּׂרֵי מְלוּכָה שֶׁהָיוּ שָׁם בַּסְּפִינָה הִתְיַעֲצוּ מֵחֲמַת שִׂמְחָה, שֶׁיִּהְיוּ כֻּלָּם פּוֹשְׁטִים אֶת בִּגְדֵיהֶם, וְכֵן עָשׂוּ) וְלֹא נִשְׁאַר עֲלֵיהֶם כִּי אִם הַכְּתֹנֶת. וְהָיוּ מִתְחַזְּקִין לַעֲלוֹת עַל הַתֹּרֶן. וְהָיָה הַבֵּן מֶלֶךְ הַנַּ"ל מִתְחַזֵּק לַעֲלוֹת לְשָׁם.

וְהִיא (הַיְנוּ הַבַּת קֵיסָר הַנַּ"ל) בָּאתָה עִם הַסְּפִינָה (שֶׁלָּהּ הַנַּ"ל) וְרָאֲתָה אוֹתוֹ הַסְּפִינָה הַנַּ"ל (הַיְנוּ הַסְּפִינָה שֶׁל הַבֵּן־מֶלֶךְ עִם שָׂרֵי מְלוּכָה הַנַּ"ל), וּבְתִחִלָּה הָיְתָה יְרֵאָה לְהִתְקָרֵב. אַחַר־כָּךְ נִסְמְכוּ קְצָת, וְרָאוּ שֶׁהֵם מְשַׂחֲקִים מְאֹד, וְהֵבִינוּ שֶׁאֵינָם גַּזְלָנִים, וְהִתְחִילוּ לְהִתְקָרֵב. אָמְרָה הַבַּת קֵיסָר לְחַבְרוֹתֶיהָ: אֲנִי יְכוֹלָה לְהַפִּיל אֶת אוֹתוֹ הַקֶּרַח לְתוֹךְ הַיָּם (הַיְנוּ אֶת הַבֵּן מֶלֶךְ הַנַּ"ל, שֶׁהָיָה עוֹלֶה בְּרֹאשׁ הַתֹּרֶן, כַּנַּ"ל) כִּי הַבֵּן מֶלֶךְ הַנַּ"ל הָיָה קֵרֵחַ, דְּהַיְנוּ שֶׁהָיָה מֻקְרָח רֹאשׁוֹ מִשְּׂעָרוֹת. אָמְרוּ לָהּ: וְאֵיךְ אֶפְשָׁר; הֲלֹא אָנוּ רְחוֹקִים מֵהֶם מְאֹד. אָמְרָה לָהֶן שֶׁיֵּשׁ זְכוּכִית שֶׁשּׁוֹרֵף, וְעַל־יְדֵי זֶה תַּפִּיל אוֹתוֹ. וְאָמְרָה שֶׁלֹּא לְהַפִּיל אוֹתוֹ עַד שֶׁיַּעֲלֶה עַל רֹאשׁ הַתֹּרֶן מַמָּשׁ, כִּי כְּשֶׁהוּא בְּאֶמְצָעִית הַתֹּרֶן, אֲזַי כְּשֶׁיִּפֹּל, יִפֹּל אֶל תּוֹךְ הַסְּפִינָה, אֲבָל כְּשֶׁיַּעֲלֶה בָּרֹאשׁ, אֲזַי כְּשֶׁיִּפֹּל, יִפֹּל לְתוֹךְ הַיָּם. הִמְתִּינָה עַד שֶׁעָלָה אֶל רֹאשׁ הַתֹּרֶן מַמָּשׁ, וְלָקְחָה הַזְּכוּכִית שֶׁשּׁוֹרֵף נֶגֶד הַחַמָּה (שֶׁקּוֹרִין בְּרֶען בְּרִיל) וְכִוְּנָה נֶגֶד מֹחוֹ, עַד שֶׁנִּכְוָה מֹחוֹ וְנָפַל לְתוֹךְ הַיָּם.

פתח ואמר מו״ר שליט״א: אנחנו אוחזים במעשה ממלך וקיסר, ורבינו מספר: **וַיְהִי הַיּוֹם** - שזה רומז על יום ראש השנה (עי׳ זוהר פרשת בא, דף לב:), שהוא יום אחד בשנה שבו נקבע לאדם כל השפעותיו לכל השנה וכו׳, והוא יום מרכזי של השנה, שעליו סובבת כל השנה כולה, ועל כן מברכין בכל יום את ״ברכת השנים״, להורות שזה שייך בכל יום ויום, שאדם זוכר מראש השנה, ויודע שהיא הנקודה המרכזית של כל השנה כולה.

וְהָיָה מֶלֶךְ אֶחָד זָקֵן, וְהָיָה לוֹ בֵּן יָחִיד, וְהִשִּׁיא אוֹתוֹ - שזו חובת האב על בנו, להשיאו אשה (קידושין ל.), אדם מחויב להשיא את בנו אשה, ולא לחפש כל מיני טעמים ותירוצים על התעכבויות שונות בזה, הרי הבן שלך רוצה להתחתן - תחתן אותו, למה אתה מונע אותו מזה? ובפרט אם הגיע כבר לגיל שמונה עשרה, הרי ״בן שמונה עשרה לחופה״ (אבות ה, כא), ואיתא בגמרא (קידושין ל.) שאם זוכים יותר מוקדם - זה המובחר ביותר, כי כך זוכה האדם להיות קדוש וטהור, שמור מכל מיני רע.

וּמָסַר מַלְכוּתוֹ לִבְנוֹ - כי הוא היה כבר זקן, והבין שעליו לילך כדרך כל הארץ, ועל כן מסר לבנו את כל ענייני הנהגת המלוכה.

אָמַר הַבֵּן מֶלֶךְ, שֶׁיֵּלֵךְ וְיִטַּיֵּל עִם אִשְׁתּוֹ בַּיָּם, כְּדֵי שֶׁתִּהְיֶה רְגִילָה בַּאֲוִיר הַיָּם פֶּן, חַס וְשָׁלוֹם, מֻכְרָחִים בְּאֵיזוֹ פַּעַם לִבְרֹחַ בַּיָּם - כי אדם בזה העולם צריך להיות מוכן להכל... אדם עובר כל מיני דברים שונים, ועליו להכין את עצמו לברוח ולמצוא פתרון, ולאן בורחים? אל הים! מהו ה״ים״? זה ים החכמה, היינו תורה ותפילה, שאדם יודע שזה כל עצתו, לברוח אל התורה והתפילה, והוא כבר מכין עצמו לזה.

וְהָלַךְ עִם אִשְׁתּוֹ עִם הַשָּׂרֵי מְלוּכָה וּפָרְשׁוּ בַּסְּפִינָה, וְהָיוּ שָׁם שְׂמֵחִים וּמְשַׂחֲקִים מְאֹד - שזה סובב והולך על מדת השמחה, שאדם צריך להתחזק תמיד להיות שמח, לבלות ימי חייו בכל מיני שמחה, ומהי השמחה? שמחה על ״שלא עשני גוי״, שמחה בקדושה.

אך הנה, בזה צריכים לנקוט משנה זהירות, כי משמחה של קדושה עלולים להיגרר ולבוא ח״ו להוללות שלא בקדושה, שזה מה שקרה פה: **אַחַר־כָּךְ אָמְרוּ שֶׁיִּפְשְׁטוּ כֻּלָּם בִּגְדֵיהֶם (הַיְנוּ הַבֵּן מֶלֶךְ עִם הַשָּׂרֵי מְלוּכָה שֶׁהָיוּ שָׁם בַּסְּפִינָה הִתְיַעֲצוּ מֵחֲמַת שִׂמְחָה, שֶׁיִּהְיוּ כֻּלָּם**

פּוֹשְׁטִים אֶת בִּגְדֵיהֶם, וְכֵן עָשׂוּ) וְלֹא נִשְׁאַר עֲלֵיהֶם כִּי אִם הַכְּתֹנֶת - שזה כבר ענין של הוללות שמביא לידי דבר עבירה, שמחליטים להפשיט את הבגדים, היינו את בגדי יראי ה', כי כל זמן שאדם מלבוש בבגדים מכובדים - כדברי הגמרא (שבת קיג.) "ר' יוחנן קרי למאני מכבדותא" - זה ממשיך עליו יראת שמים, אבל ברגע שמפשיטים את הבגדים הקדושים, עלולים להיגרר מזה לדברים חמורים מאד, עבירות ועוונות רחמנא ליצלן, **וְהָיוּ מִתְחַזְּקִין לַעֲלוֹת עַל הַתֵּרֶן** - שזה ענין של גאוה וישות, שהולך ביחד עם עבירה, וכמ"ש (משלי ו, כו) "וְאֵשֶׁת אִישׁ נֶפֶשׁ יְקָרָה תָּצוּד" - 'נפש יקרה' הוא ענין של גאוה וישות (עי' ליקו"מ ח"א סי' יא), שזה מה שמוצאים פה בסיפור, ועל כן מדבר עבירה רצו לעלות על התורן, להתגאות ולהתנשאות, **וְהָיָה הַבֵּן מֶלֶךְ הַנַּ"ל מִתְחַזֵּק לַעֲלוֹת לְשָׁם** - הבן מלך הזה היה חתיכה של טומאה, כאמור, והוא זה שהחל לעלות על התורן, כי הוא זה שגרר אותם לכל הטומאה הזאת, והוא תכלית הגאוה והישות, רחמנא ליצלן.

ובעניין התורן, סיפרנו השבוע ביום רביעי את אשר ארע עם מוהרא"ש פעם בנסיעה, שעברנו על גשר שעמד על חלק צדדי של הים, ופעם ארע שהיתה אונייה צריכה לעבור, אך מחמת התורן הגבוה לא היתה באפשרותה לחצות הגשר תחתיו, ועל כן חצו הכביש לשניים, עצרו את כל התנועה מחמת זה, והוא עבר, ואח"כ הכל שב למסלולו, ומתוך זה נכנס מוהרא"ש לשיחה, שהיוצא ממנה היא כמה גדולה גנות הגאווה והישות, שלזה רומז התורן, שיש לך תורן זקוף וגבוה, ואינך מוכן אפילו מעט להכניע עצמך, אין זה אלא מחמת גאוה וישות סרוחה הטמונה בך, ואדם צריך להישמר מאד מאד ממדה מגונה זו - מדת הגאוה, ופה הבן מלך התחזק לעלות אל התורן, כי הוא היה משוקע כולו בגאוה, שהולך ביחד עם עוונות, וכנ"ל.

וְהִיא (הַיְנוּ הַבַּת קֵיסָר הַנַּ"ל) בָּאתָה עִם הַסְּפִינָה (שֶׁלָּהּ הַנַּ"ל), וְרָאֲתָה אוֹתוֹ הַסְּפִינָה הַנַּ"ל (הַיְנוּ הַסְּפִינָה שֶׁל הַבֶּן־מֶלֶךְ עִם שָׂרֵי מְלוּכָה הַנַּ"ל), וּבְתִחָלָה הָיְתָה יְרֵאָה לְהִתְקָרֵב, כי כבר נעשה עמה מה שנעשה עמה כנ"ל.

אַחַר־כָּךְ נִסְמְכוּ קְצָת, וְרָאוּ שֶׁהֵם מְשַׂחֲקִים מְאֹד, וְהֵבִינוּ שֶׁאֵינָם גַּזְלָנִים - כי אחד שהוא גזלן, הוא לא שוחק ומתהולל וכו', כי אם הוא גזלן אמיתי - עליו להיות רציני... אין זמן לכל מיני

שטויות... ועל כן: וְהִתְחִילוּ לְהִתְקָרֵב להיכן שהבן מלך ואנשיו היו.

אָמְרָה הַבַּת קֵיסָר לְחַבְרוֹתֶיהָ: אֲנִי יְכוֹלָה לְהַפִּיל אֶת אוֹתוֹ הַקֵּרֵחַ לְתוֹךְ הַיָּם (הֵבִינוּ אֶת הַבֶּן מֶלֶךְ הַנַּ"ל, שֶׁהָיָה עוֹלֶה בְּרֹאשׁ הַתֹּרֶן, כַּנַּ"ל) כִּי הַבֶּן מֶלֶךְ הַנַּ"ל הָיָה קֵרֵחַ, דְּהַיְנוּ שֶׁהָיָה מֻקְרָח רֹאשׁוֹ מִשְּׁעָרוֹת - ענין של קרח משערות הוא ענין הסרת הצמצומים, כי איתא בדברי רביז"ל (ליקו"מ ח"א סי' ל) ששערות היינו צמצומים, כי הם המותרות של המוח, וכאן הבן מלך היה קרח, ללא שערות, היינו שלא היה לו את ענין הצמצום, ועל התנהג בכל מיני הוללות, ונפל לדבר עבירה, שזה מה שהביא אותו לגאוה והתנשאות, שהחל לעלות לראש התורן, ועתה מגיעה בת הקיסר, שהיא "זֶה לְעֻמַּת זֶה" בקדושה, כי כנ"ל היא היתה חזקה בלימודי הצדיקים, והיא אמרה שבכחה להכניע טומאתו של הבן מלך.

אָמְרוּ לָהּ: וְאֵיךְ אֶפְשָׁר; הֲלֹא אָנוּ רְחוֹקִים מֵהֶם מְאֹד - כי כנ"ל היא לא התקרבה למקומם של בן המלך ואנשיו, אלא עמדה מרחוק. **אָמְרָה לָהֶן שֶׁיֵּשׁ זְכוּכִית שֶׁשּׁוֹרֵף, וְעַל־יְדֵי זֶה תַּפִּיל אוֹתוֹ** - כי היא היתה צדקת וחכמה, וידעה איך ללחום נגד כל הרע והטומאה שיש.

וְאָמְרָה שֶׁלֹּא לְהַפִּיל אוֹתוֹ עַד שֶׁיַּעֲלֶה עַל רֹאשׁ הַתֹּרֶן מַמָּשׁ, כִּי כְּשֶׁהוּא בְּאֶמְצָעִית הַתֹּרֶן, אֲזַי כְּשֶׁיִּפֹּל, יִפֹּל אֶל תּוֹךְ הַסְּפִינָה, אֲבָל כְּשֶׁיַּעֲלֶה בָּרֹאשׁ, אֲזַי כְּשֶׁיִּפֹּל, יִפֹּל לְתוֹךְ הַיָּם - כי זו רצונה, שהוא יפול לתוך הים, היינו ים החכמה, שיזכה להיטהר מטומאתו, ולא יפול חזרה לתוך הספינה - לתוך כל הטומאה.

ובאמת, בת הקיסר הִמְתִּינָה עַד שֶׁעָלָה בן המלך אֶל רֹאשׁ הַתֹּרֶן מַמָּשׁ, וְלָקְחָה הַזְּכוּכִית שֶׁשּׁוֹרֵף נֶגֶד הַחַמָּה (שֶׁקּוֹרִין בְּרֶען בְּרִיל) וְכִוְּנָה נֶגֶד מֹחוֹ, עַד שֶׁנִּכְוָה מֹחוֹ וְנָפַל לְתוֹךְ הַיָּם - היינו שהאירה בו באופן חזק וגלוי את אור הצדיק, שנמשל לחמה, כי אור הצדיק הוא אור השמש המאיר וזורח, וכשבאים לבטל את הקליפות הטמאות - באים עם כל חוזק אור בוהק זה, ומסנוורים אותם לגמרי, עד שנשרף המוח של הטומאה, ונופל ישירות לתוך ים החכמה.

זה הכח הגדול של בת הקיסר, שכאמור לעיל היא לבושה עכשיו בבגדי זכרים, שבאמת עפ"י הלכה זה אסור, אבל בעומק פנימיות העניין: 'בגדי זכר' היינו ענין של משפיע, כי בדרך הטבע, האשה היא מקבלת, והזכר הוא משפיע, אבל יכול להיות ענין 'משפיע' בין אם זה גבר ובין אם זו אשה, כי אשה שזוכה

להשפיע טוב על אחרות, לחנך בנות ישראל בקדושה ובטהרה, בצניעות ובשמחה, היא בבחינת משפיע, וזו היתה בת הקיסר הצדקת, ובכח זה לחמה נגד כל הטומאה, עד שביטלה את טומאת בן המלך לגמרי.

וזו השמחה של הולדת בן או בת, שזוכים להביא עוד נשמה קדושה לעולם, שתשפיע עוד טוב נפלא, הן על עצמה והן על אחרים.

וזו השמחה בפרטיות כשנולדת בת למזל טוב, שיש כאלו טיפשים שאין שמחתם שלימה אז, כידוע, עד שיש המתביישים כשנולדה להם בת... ובאמת זו טיפשות כ"כ גדולה, כי הלא **זו מתנה נפלאה מאת הקב"ה ! זו נשמה קדושה שהיא יכול לפעול כ"כ הרבה טוב וקדושה הן על עצמה והן בעז"ה גם על אחרות !**

שזו מעלתן של בנות צלפחד שמצינו הן בפרשת השבוע והן שבוע שעבר בפרשת פינחס, שאומרים חכמינו הקדושים (ילקוטי שמעוני, פינחס, פכ"ז) שהן היו חכמניות וצדקניות גדולות מאד, ודברים נפלאים רמוזים בשמותן: 'מַחְלָה' - לשון של מחילה, היינו אשה צדקת המוחלת וסולחת על הכל, אפילו שעפ"י רוב נשים מאד מקפידות על כבודן, וכמובא בדברי רבינו (ליקו"מ ח"א סי' רב), אעפ"כ אשרה אשה צדקת ששומרת תמיד על השלום ואהבה, ומוחלת וסולחת בלב שלם, ומשכינה שלום בבית.

'נֹעָה' לשון של תנועה, היינו עשייה בקדושה, אשה שזוכה להתעסק בדברים קדושים, הן בבית והן מחוצה לו, לעשות צדקה וחסד, לגדל את הילדים ולחנכם בחינוך קדוש וטהור.

'חָגְלָה' - לשון של 'חַג לָה', ענין של שמחה, שזו אשה השומרת תמיד שתשכון השמחה בבית, ואז שורה הגן עדן בתוך הבית, והוא מקום להשראת השכינה.

'מִלְכָּה' - לשון של מלכות, שזו אשה המקבלת על עצמה עול מלכות שמים, מתחזקת תמיד באמונה פשוטה ותמימה בו יתברך.

'תִּרְצָה' - לשון של רצון, שזו אשה הזוכה שיש לה רצונות וכיסופים קדושים תמיד, והיא חזקה ברצון קדוש, וכך באמת היא מברכת מדי יום: "ברוך שעשני כרצונו", שמבטלת רצונה מפני רצונו יתברך, וכל הרצון שלה היא לעשות רצונו.

זוהי מעלתן של נשים צדקניות בישראל, שמקימות דורות ישרים, ומחנכים את הדורות הבאים בחינוך קדוש וטהור, מחדירות צניעות ושמחה בבנות, מזכות אותן בלימודי חיים, והן דוגמא חיה לבנות, שיראו מהי אשה צדקת!

מלבד חינוך הבנים, הבנות מוכרחות שיחנכו אותן ג"כ בחינוך קדוש וטהור, ואם לא יחונכו ח"ו - אח"כ הבנים יסבלו מזה... וכך להפך, ועל כן הן הבנים והן הבנות צריכות חינוך נפלא על טהרת הקודש, וזו מעלת נשים צדקניות המוסרות נפשן להחדיר כל זאת בבנות ישראל הכשרות, מזכות אותן בתפילה, ביופי הצניעות, בהליכות בת ישראל כשרה, וכשם שאצל הבנים מוכרח להיות הצדיק והמלמד את הדרך הישרה - כן אצל הבנות, מוכרחות לקבל דמות חיה של צניעות, שמחה, תפילה, ובדרך הקדושה הזאת הן מתחנכות.

יזכנו הקב"ה שנזכה שיתהפכו ימים אלו לששון ושמחה, יהיו 'נחמות' שלימות ו'ברכות' נפלאות לכל נשמות ישראל, ונזכה לקבל באמת את לימודי הצדיקים, וכך נזכה לחיים טובים ושמחים, ובקרוב נזכה לראות בביאת משיח צדקנו ובגאולה השלימה!

***

פרשת מטות תשפ"ב [פנימי, בלתי מוגה]

ליל שבת קודש

בליל שבת קודש פרשת מטות תשפ"ב, דיבר מו"ר שליט"א דיבורים נוראים ונפלאים עפ"י דברי רביז"ל בליקו"מ ח"ב סי' קי"א המדבר ממעלת התפילה

פתח ואמר מו"ר שליט"א: שבת קדש **פרשת מטות**, תמיד חלה בתוך ימי "בין המצרים", ובוודאי ישנו קשר בין הפרשה לבין ימים אלו שאנו מתאבלים בהם על חורבן בית מקדשנו, ובפרשת השבוע מונחת הנחמה והתקוה לבנין ביהמ"ק, א"כ עלינו להבין זאת.

בפרשת השבוע מובא ענין של נדרים, שבזה אנו רואים את מעלת **כח הדיבור** שיש לאדם; עומד לפניו דבר מאכל המותר באכילה ללא כל חשש, והנה נדר שלא לאכלו, הרי שבכח דיבורו נאסר עליו הדבר באכילה כטריפה ונבילה ממש; כמה גדול ועצום הוא כח הדיבור!

הדיבור יכול להביא לאדם את כל הטוב שבעולם, ומאידך יכול לגרום לו כל ההפך מזה... אם אדם יודע איך להשתמש עם כח דיבורו, איך להיזהר בדיבורים טובים, דיבורים קדושים, דיבורים חיוביים - צדקה וחסד, אמונה, התחזקות, יראת שמים, תורה ותפילה, שבח ועידוד, הרי שזכה להשתמש עם כח אמרי פיו לצד הקדושה, וזוכה עי"ז לטוב אמיתי ונצחי, משא"כ מי שח"ו מדבר ככל העולה על רוחו - לשה"ר, רכילות, ליצנות, שקר, זלזול באחר, ההפך מברכות... הרי שהשתמש עם דיבורי פיו לצד שכנגד, וכמה יכול לגרום להרס וחורבן ה"י...

כי בכח הדיבור מתבטא ביותר כח הבחירה שיש לאדם; רביז"ל אומר (ליקו"מ ח"ב סי' נ"ד) **הבחירה - ביד האדם לעשות כרצונו**, ואיתא עוד שם (סי' ק"י): **שמעתי שאיש אחד שאל אותו: כיצד הוא הבחירה, השיב לו בפשיטות: שהבחירה היא ביד האדם בפשיטות, אם רוצה עושה, ואם אינו רוצה אינו עושה. ורשמתי זאת, כי הוא נצרך מאד, כי כמה בני אדם נבוכים בזה מאד, מחמת שהם מרגלים במעשיהם ובדרכיהם מנעוריהם מאד, על כן נדמה להם שאין להם**

בחירה, חס ושלום, ואינם יכולים לשנות מעשיהם. אבל באמת אינו כן, כי בודאי יש לכל אדם בחירה תמיד על כל דבר, וכמו שהוא רוצה עושה. והבן הדברים מאד.

והנה, ענין של כח הבחירה מתבטא בעיקר בדיבורו; כי על הרגש והשכל קשה לאדם לשלוט, אבל על דיבורו - יש לו את הבחירה מה לדבר, וקודם שמוציאים איזה דיבור מהפה צריך לחשוב **'האם הדיבור שעתה אומר - יועיל או יזיק, יצא מזה טוב או להפך, דבר חיובי או דבר שלילי'**, וזה מובא על ישוב הדעת שיש לאדם.

ולכל זה זוכה ע"י שחזק בהתבודדות; רביז"ל פתח לנו את שערי התפילה וגילה לנו את מעלת המתבודד עמו יתברך בלשון ובשפה שלו, ומדבר עמו יתברך כאשר ידבר יאש אל רעהו והבן אל אביו, שמספר לפניו את הכל, ושואל ממנו כל צרכיו, כן עינינו נשואות תמיד אל אבינו שבשמים, והוא רק מצפה שנפתח פינו ונבקש ממנו - "מַה שְּׁאֵלָתֵךְ וְיִנָּתֵן לָךְ"...

ישנה תורה קטנה בליקו"מ ח"ב, שהיא שיחה שכתב מוהרנ"ת ז"ל, **אני אוהב לחזור על הלשון הנפלאה ששם, כי זה עולה עד לרקיע וחודר עד התהום, וראוי לחזור על זה אפי' מאה פעמים,** [כאן פנה לילדים: תשמעו ילדים סיפור מרבינו, שיחה נפלאה שרבינו אמר!], והיא בסימן קי"א:

"אֶחָד שָׁאַל אוֹתוֹ בְּעִנְיַן הַנְהָגַת הִתְקָרְבוּת לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ" - היה אחד אחד, שבא לרבינו והתנה בפניו שהוא רוצה להיות איש כשר, כי הרי כל אחד יש לו רצון חזק להיות צדיק, כל אחד רוצה להיות איש כשר באמת, והוא בא ושאל זאת את רבינו ז"ל.

מה ענה לו רבינו?

"וְצִוָּה לוֹ לִלְמֹד" - רביז"ל ציוה לו שיתחיל ללמוד תורה, כי (אבות ב, ה) "אין עם הארץ חסיד", אדם מוכרח ללמוד תורה, כי ללא זה איך תדע לקום בבוקר... מי שלומד שו"ע, ומתחיל בסימנים הראשונים, רואה איך שיש על כל פסיעה, כל צעד ושעל, מרגע שאדם פוקח את עיניו בבוקר, הליכות והלכות, שאדם מוכרח לידע אותם, החל מנט"י והשכמת הבוקר, וההנגה שצריכין וכו', ואח"כ תפילה וברכות וכו' וכו', לכן מוכרחים את לימוד התורה הקדושה!

אגב שהזכרנו תחילת השו"ע, מי שמתחיל ורואה את הלשון בסימן הראשון בשו"ע, חושב שזה אחד מספרי המוסר, ממש כמו חובת הלבבות או ראשית חכמה... השו"ע מתחיל שם

וכותב: "יתגבר כארי לעמו בבוקר לעבודת בוראו" וכו', כמה התחזקות לאדם שיתגבר לקום בבוקר כארי בהתחדשות, בחי' (איכה ג, כג) "חֲדָשִׁים לַבְּקָרִים רַבָּה אֱמוּנָתֶךָ", וממשיך שם הרמ"א: שויתי ה' לנגדי תמיד הוא כלל גדול בתורה ובמעלות הצדיקים ההולכים לפני האלקים וכו', ולא יתביש בפני המלעיגים עליו וכו', באריכות מבאר דברי התחזקות לכאו"א, ממש כספר מוסר!

ומדוע זה כך? להורות שעל קוטב זה בנוי המשך כל השו"ע, וזהו הבסיס וזהו העיקר, ועל זה נסוב הספה"ק הזה, שיזכה האדם להרגיש את הקב"ה בכל ענייניו ועסקיו וכו', כמבואר שם.

נמצא, שלימוד תורה בכלל ולימוד הלכה מפרט הוא יסוד בסיסי להתחיל להיכנס בעבודת ה', ולהיות איש כשר כרצונו יתברך, ולכן מיד ציוה עליו רבינו שילמד תורה.

ממשיך שם מוהרנ"ת וכותב: "**וְשָׁאַל אוֹתוֹ: הֲלֹא אֵינִי יָכוֹל לִלְמֹד**" - אותו אדם שומע זאת, ואומר לרבינו: איני יכול ללמוד, אין לי רקע בלימוד, אינני רגיל לכך, לצערי לא זכיתי מצעירותי להתחנך על דרכי לימוד התורה הקדושה, א"כ מהי העצה בשבילי?

"**הֵשִׁיב לוֹ**" רבינו הקדוש, תשמעו היטב את המילים הקדושות של רבינו: "**עַל יְדֵי תְּפִלָּה יְכוֹלִין לָבוֹא לַכֹּל**" - ע"י תפילה יכולים לבוא להכל!

תחילה אמר לו רביז"ל, שאין דבר שלא יכולים להשיג ולבוא אליו ע"י תפילה, וע"י תפילה יכולין לבוא לכל.

בדברי רבינו, יכולים לדקדק ממש כמו במקרא, ונתחיל לדקדק בדבריו הקדושים, במילים המדויקות שאמר, בתוכנן ובמשמעותן ובכמותן:

ראשית יש לומר בדרך רמז במילים "**עַל יְדֵי תְּפִלָּה יְכוֹלִין לָבוֹא לַכֹּל**", מלבד הפירוש הפשוט הנ"ל, שזה סובב והולך ג"כ על התקרבות אל הצדיק, כי הרי איתא כמה פעמים בדברי רביז"ל (ליקו"מ ח"ב סי' ז, סח ועוד) שהצדיק נקרא 'כל' - "כִּי זֶה כָּל הָאָדָם", כי הוא זוכה דאחיד בשמיא וארעא, בחי' "כִּי כֹל בַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ" (דה"א כט, יא).

וזה מה שאומר פה רבינו ז"ל לאותו אדם: "**עַל יְדֵי תְּפִלָּה יְכוֹלִין לָבוֹא לַ'כֹּל'**" - 'כל' זה הצדיק, היינו שע"י תפילה תזכה להגיע אל הצדיק, שזה הדבר הראשון שצריכין, כי הצדיק

מגלה לך הקדמות נפלאות ועצות עמוקות איך תזכה לחיים טובים ומאושרים עלי אדמות.

ממשיך רביז״ל ואומר לו: **״לְכָל טוֹב״** - ׳**טוֹב**׳ היינו לראות את האלקות שיש בכל דבר, בחי׳ **טוֹב** ה׳ לַכֹּל״, לזכות להידיעה הזאת שכל דבר ודבר מושגח בהשגחה נפלאה, השגחה פרטית, וכל מה שעושה הקב״ה - זה לטובתו של האדם, אף שנראה מבחוץ כדבר רע ולא טוב, אבל בשביל זה צריכין אמונה ברורה ומזוככת לדעת שהכל מגיע ממנו יתברך ומושגח בהשגחה פרטית ונפלאה.

ולזה זוכין ע״י הצדיק, שהוא מחדיר באנשיו אמונה, ולכן אחר שגילה לו רביז״ל שע״י תפילה יזכה להגיע ל׳כל׳ - היינו אל הצדיק, ממשיך ואומר לו שכך יזכה גם ל׳**כל טוב**׳ - היינו לראות הטוב הגנוז בכל דבר ודבר, את האלקות המונחת שם, וזה נובע מהתקרבותו אל הצדיק.

ממשיך רבינו ז״ל את הדבר הבא שלו זוכין ע״י תפילה: **״לְתוֹרָה״** - שבעצם זו תשובה למה שאותו אדם טען בתחילה: ״איני יכול ללמוד״, וענה לו: ״ע״י תפילה יכולין לבוא לכל״, ובעיקר עתה כשאומר לו ״לתורה״, כי צריכים לבקש הרבה ממנו יתברך שיזכה שיהיה לו חזק התורה שמחת הלימוד, וירגיש טעם ערב ומתוק בלימודו, וע״י תפילה יזכה לתורה, כי הם תלויים אחד בשני.

מיד אח״כ אומר רביז״ל דבר נוסף: **״וַעֲבוֹדָה״** - ׳עבודה׳ זו תפילה, כדאיתא בגמרא תחילת מסכת תענית (שזוכין ללמוד בימים אלו) על הפסוק (דברים יא, יג): **״לְאַהֲבָה אֶת ה׳ אֱלֹקֵיכֶם וּלְעָבְדוֹ בְּכָל לְבַבְכֶם״ - ׳איזוהי עבודה שבלב? הוי אומר זו תפילה׳**, כי גם על זה בעצמו צריכים להתפלל, וכדאיתא בדברי רביז״ל (ליקו״מ ח״ב סי׳ כה): **וַאֲפִלּוּ אִם לִפְעָמִים נִסְתַּתְּמִין דִּבָּרָיו, וְאֵינוֹ יָכוֹל לִפְתֹּחַ פִּיו לְדַבֵּר לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ כְּלָל, אַף עַל פִּי כֵן זֶה בְּעַצְמוֹ טוֹב מְאֹד. דְּהַיְנוּ הַהֲכָנָה שֶׁהוּא מוּכָן וְעוֹמֵד לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ, וְחָפֵץ וּמִשְׁתּוֹקֵק לְדַבֵּר, אַךְ שֶׁאֵינוֹ יָכוֹל, זֶה בְּעַצְמוֹ גַּם כֵּן טוֹב מְאֹד, וְגַם יוּכַל לַעֲשׂוֹת לוֹ שִׂיחָה וּתְפִלָּה מִזֶּה בְּעַצְמוֹ. וְעַל זֶה בְּעַצְמוֹ יִצְעַק וְיִתְחַנֵּן לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ, שֶׁנִּתְרַחֵק כָּל כָּךְ, עַד שֶׁאֵינוֹ יָכוֹל אֲפִלּוּ לְדַבֵּר. וִיבַקֵּשׁ מֵאִתּוֹ יִתְבָּרַךְ רַחֲמִים וְתַחֲנוּנִים, שֶׁיַּחְמֹל עָלָיו וְיִפְתַּח פִּיו, שֶׁיּוּכַל לְפָרֵשׁ שִׂיחָתוֹ לְפָנָיו**; הרי שמזה בעצמו יכולין לעשות תפילה, לבקש מהקב״ה שיפתח פיו ויזמין לו דיבורים שידבר אליו, וזה מה שאומר פה רביז״ל, שע״י תפילה יזכה **״לַעֲבוֹדָה״** -

זו תפילה, כי ע״י שיצעק ויתחנן לפניו יתברך שרוצה לזכות באמת להיכנס בעבודת התפילה - בוודאי יזכה לכך.

ממשיך רביז״ל בדבר נוסף שלו זוכין ע״י תפילה: ״וּלְכָל הַקְּדֻשׁוֹת״ - שתזכה לכל הקדושות!

כשאדם שומע זאת, מיד מתעורר בליבו: הלא אני כ״כ רחוק מאיזו קדושה שישנה, ומה אתה מדבר איתי ״מכל הקדושות״...

אבל לא כן הוא, מגלה לנו רביז״ל פה, אם אדם חזק בעבודת התפילה, והוא לא מרפה, רק זועק וצועק לפניו יתברך שיזכה לקדושה, בוודאי ובוודאי שיזכה הוא לכל הקדושות! רק תהיה חזק בתפילה, ואל תתייאש עצמך מן הרחמים!

מונה רביז״ל דבר נוסף שלו זוכים ע״י תפילה: ״וּלְכָל הָעֲבוֹדוֹת״ - ׳עבודה׳ שמצינו לעיל, היינו תפילה, וכנ״ל, ו׳עבודות׳ שאנו מוצאים פה, היינו כלל עבודת המצוות שיש, דהנה ישנם כ״כ הרבה מצוות מעשיות שאדם יכול לזכות אליהן - צדקה וחסד, ציצית, תפילין וכו׳ וכו׳, כ״כ הרבה מצוות, וזה נקרא ׳עבודות׳, וע״י שאדם חזק בתפילה, הוא זוכה להגיע לזכות לקיום כל העבודות הקדושות הללו, שהם ילכו לפניו לנצח נצחים.

מסיים רביז״ל בדבר האחרון - שהוא השביעי, שלמספר שבע ישנה חשיבות מיוחדת, וכדמצינו שיש את הספירה השביעית הכוללת את כולן וכו׳[א]: ״וּלְכָל הַטּוֹבוֹת שֶׁבְּכָל הָעוֹלָמוֹת״ - שבזה כבר כלל רביז״ל את הכל, לא השאיר דבר שלא נכלל בו... כי בזה נכללין כל הטובות שנמצאים **בכל העולמות** כולם.

נְמְנֶה את שבעת הדברים: תחילה אמר רבינו ז״ל בכלליות שע״י תפילה יכולין לבוא ׳**לַכֹּל**׳, והסברנו שזה סובב והולך על התקרבות לצדיק, הנקרא ׳**כל**׳.

אחר שזכה אדם והתקרב אל הצדיק, הוא זוכה ׳**לְכָל טוֹב**׳ - לראות את הטוב שיש בכל דבר, את האלקות הגנוזה בכל פרט ופרט של החיים, את **טוב** החיים.

אח״כ זוכה ׳**לתורה**׳ - להתמדת התורה, כי הצדיק פותח לו את שערי התורה, ומגלה לו דרכים ישרות בהן יזכה לילך ועי״ז יגיע לדברים נפלאים - לטייל בכל

[א] איתא (ויקרא רבה כט, יא): ״כל השביעין חביבין לעולם״.

חלקי התורה הקדושה פשוטות כמשמעו!

וכן זוכה ל'**עבודה**' - כי הצדיק פותח את פה האדם שידבר עמו יתברך (עין ליקוטי מוהר"ן, חלק א, סימן ס, על המשנה (חגיגה ב:): סתם חרש אינו שומע וכו').

וממילא זוכה '**לכל הקדושות**' - שמתחיל להתקדש בקדושה נפלאה ואמיתית, וכן '**לכל העבודות**' - קיום עבודת המצוות בשלימות, ואזי: '**לכל הטובות שבכל העולמות**' - שכאמור, בזה כלול כבר הכל...

אילו מילים קדושות של רבינו ז"ל! ומוהרנ"ת ז"ל כתב את זה, ודקדק בכל מילה ומילה שאמר רבינו ז"ל, וזכינו לשיחה הנפלאה הזאת שבה מגלה רביז"ל את עוצם מעלת התפילה וההתבודדות, שעי"ז יכולים לזכות לכ"כ הרבה דברים נפלאים, הכל ע"י כח התפילה!

ומסיימת התורה הנפלאה הזאת בשיחה נוספת: "**פַּעַם אֶחָד אָמַר: אִם הָיוּ מַנִּיחִין מֵת לָעוֹלָם הַזֶּה לְהִתְפַּלֵּל, בְּוַדַּאי הָיָה מִתְפַּלֵּל יָפֶה יָפֶה בְּכָל כֹּחוֹ**" - כלומר, אומר רבינו, אם היו לוקחים אדם שכבר נפטר מזה העולם, ונותנים לו צ'אנס והזדמנות לחזור חזרה לזה העולם להתפלל, אזי בוודאי היה מתפלל יפה יפה בכל כוחו [יכולין גם פה לדקדק בלשון רביז"ל - מהו "יפה יפה"], כי שם הוא כבר ראה מה פועלת כל תפילה, וכמה רושם עשה כל תפילה ותפילה של יהודי, ולכן הוא כבר יבוא ויתפלל כמו שצריך...

וזו התעוררות עצומה לנו, שאנחנו כאן בזה העולם, אך כח הבחירה בידינו מה לעשות עם פינו, האם להקשיב לבעל דבר שמונע מאיתנו להתפלל ומכניס קושיות וספיקות "מי שומע אותי... אני כ"כ שפל"... **או שאדם מטה אוזנו ומקשיב לדברי הצדיק שמגלה לך: תתפלל! ע"י תפילה אתה יכול להגיע לדברים עצומים! להכל! רק תפתח את הפה שלך ותפרש כל שיחתך לפניו יתברך בתמימות ופשיטות גמורה! אל תהיה בטלן!**

וזה ענין פרשת השבוע - פרשת מטות, שבתחילתה מובא ענין נדרים, שמהם למדים אנו מהו כח הדיבור, איך שע"י כח הדיבור אדם יכול לייצר דבר חדש לגמרי.

ודבר נפלא מוצאים אנו בזה, והוא התחזקות נפלאה לאדם שלא זכה כ"כ לשמור על דיבורו, ופטפט ככל העולה על רוחו רח"ל, שהנה אפי' אם אדם כבר נדר - החכם יכול להפר [וכן בעל לאשה,

או אב לבתו, אבל בכלליות זה אצל החכם], וזה רומז על הצדיק, שהוא החכם שיכול להפר את הנדר, על ידו תזכה לתיקון הדיבור, תזכה להעביר ממך את כל הדיבורים הלא טובים, ולזכות לפה קדוש ונקי.

אך לזה נותנת התורה תנאי - חרטה; בשביל להפר נדר מוכרחים למצוא פתח של חרטה, שזה רומז על כח התשובה שישנו, שאדם מחליט בעצמו לשוב ומתחרט באמת על מה שקלקל עד עתה בדיבורו, ומתקרב אל הצדיק - אל החכם שיפר לו את הנדר, שיזכה אותו לפה קדוש וטהור, אזי בוודאי שיש אפשרות לכך, ומעתה ישמור עצמו מאלו הדיבורים האסורים, ויזכה אך ורק לדיבורי קודש - תורה, תפילה, אמונה, התחזקות, מחמאות, דיבורים חיוביים!

זה הלימוד של פרשת השבוע, הפותחת: **וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה אֶל רָאשֵׁי הַמַּטּוֹת לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר זֶה הַדָּבָר אֲשֶׁר צִוָּה ה'**, וידועה התמיהה, מהו כפל הלשון פה? מהו "וידבר", "לאמר", ושילש: "זה הדבר" וכו'?

אך עפ"י האמור מובן מאד מאד, כי פה הגילוי העצום של כח הדיבור, **"רָאשֵׁי הַמַּטּוֹת"** היינו הצדיקים שהם מגלים לנו כל זאת, ובלעדיהם לא היינו יודעים מכל זה, והם מגלים: **"זֶה הַדָּבָר אֲשֶׁר צִוָּה ה'"** - **'זה הדבר'** היינו ה**"דיבור"** הקדוש, **אשר צוה ה' "לֵאמֹר"** - ענין של **אמירה**, תגיד דיבורים בתורה! תגיד דיבורים בתפילה! תקדש את הפה שלך בדיבורים טובים!

וגם ענין הנ"ל שכח הבחירה מתבטא בעיקר בדיבורו של אדם מרומז בזה הפסוק, כי איתא בדברי רביז"ל (חיי מוהר"ן, סי' לו): **'מַטֶּה'** זה ענין של בחירה, בחינת (שמות יז, ט) **"וּמַטֵּה הָאֱלֹקִים בְּיָדִי"** - שביד האדם להטות לכאן או לכאן, עין שם.

וזה **"רָאשֵׁי הַמַּטּוֹת"** - **'מַטּוֹת'** היינו ענין של בחירה, כי בכח הדיבור בעיקר מתגלה כח הבחירה, שביד האדם לומר דיבור שלילי או דיבור חיובי, להרוס או לבנות, לטמא או לטהר, יכול לזכות לדברים נפלאים, לכל הטובות שבכל העולמות, הכל ע"י שנזהר בשמירת הדיבור!

וזהו הקשר לימי **"בין המצרים"** בהם אנו נמצאים, שבימים אלו מתאבלים על חורבן ביהמ"ק, ומובא בדברי רביז"ל (ליקו"מ ח"ב סי' ס"ז): **"הֶעָבָר אַיִן"** - מה שהיה, כבר היה... **"כִּי כְּבָר נִשְׂרַף בֵּית**

מִקְדָּשֵׁנוּ", ומה עלינו מוטל? "אַךְ פָּעֵת, שֹׁה' יִתְבָּרַךְ מְצַפֶּה לָשׁוּב אֵלֵינוּ וְלַחֲזֹר וְלִבְנוֹת בֵּית מִקְדָּשֵׁנוּ, רָאוּי לָנוּ שֶׁלֹּא לְעַכֵּב, חַס וְשָׁלוֹם, בִּנְיַן בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, רַק לְהִשְׁתַּדֵּל בְּבָנֵינוּ", וזאת ע"י קדושת הדיבור, כי הלא בביהמ"ק היה עבודת הקרבנות, ועתה במקום זה יש לנו את התפילה, כי (ברכות כו:) "תפילות כנגד תמידין תקנום", א"כ ע"י שנזכה להרבות בענין של תפילה, נקרב את הבנין הקדוש שעומד כבר בנוי בשמים, וירד אלינו באש, ולקרב זאת עלינו להרבות בתפילה ובקשה, ציפייה אמיתית לבנין ביהמ"ק.

א"כ מובן מאד הקשר בין פרשת השבוע החלה תמיד בימי "בין המצרים" לימים הקדושים הללו, כי בתוכה גנוזה הנחמה, בתוך הפרשה גנוז הסוד איך נזכה להיגאל מהגלות, איך נזכה לקרב את בנין בית המקדש, העיקר שניזהר ונישמר מאד במה שיוצא מפינו, ונזכה לקדושת הדיבור באמת.

הקב"ה יעזור לנו, שנזכה לציית לדברי הצדיקים, להרבות בתפילה והתבודדות, ולהיות אנשים כשרים באמת, והימים הללו יתהפכו לנו לימי ששון ושמחה, אמן ואמן.

***

בוקר שבת קדש

בבוקר שבת קודש פרשת מטות תשפ"ב, דיבר מו"ר שליט"א דיבורים נוראים ונפלאים בסיפורי מעשיות מעשה י"ג המדבר מעניין "מעט מחזיק את המרובה"

פתח ואמר מו"ר שליט"א: במעשה י"ג, אוחזים אנו ביום החמישי, בענין הבעטליר שהיה לו חטוטרת (שקורין "הוקיר"), וראינו איך שבאמת אינו בעל חטוטרת כלל, ואדרבה! יש לו כתפיים כאלו שהם בחינת מועט מחזיק את המרובה, ואמנם זה נראה שיש לו 'גיבנת', אבל באמת יש לו כתפיים כ"כ רחבות, עד שהוא מעט מחזיק את המרובה.

כי "צדיקים אומרים מעט ועושים הרבה", צדיקים לא מדברים הרבה... אבל העשיה היא גדולה, שזה ענין של "מוּעָט מַחֲזִיק אֶת הַמְרֻבֶּה", הם מדברים מעט, זה נראה מועט, אבל הוא מחזיק את המרובה, כי העשיה מרובה היא.

והתחלנו לספר שהביא דוגמא של "מעט מחזיק את המרובה" מאחד שהחזיק במוחו אלפי אנשים וכו', ועתה מביא דוגמא נוספת: **כִּי פַּעַם אַחַת רָאִיתִי הַר שֶׁהָיָה מְנֻחָ עָלָיו הַרְבֵּה זֶבֶל וְטִנּוּף. וְהָיָה חִדּוּשׁ אֶצְלִי: מֵהֵיכָן בָּא עַל הַר הַזֶּה כָּל־כָּךְ זֶבֶל וְטִנּוּף? וְהָיָה שָׁם אָדָם אֶחָד אֵצֶל אוֹתוֹ הָהָר, וְאָמַר: כָּל זֶה מִמֶּנִּי. כִּי אוֹתוֹ הָאָדָם הָיָה יוֹשֵׁב שָׁם אֵצֶל אוֹתוֹ הָהָר. וְהִשְׁלִיךְ שָׁם תָּמִיד עַל אוֹתוֹ הָהָר זֶבֶל וּפֶרֶשׁ שֶׁלּוֹ מֵאֲכִילָה וּשְׁתִיָּה שֶׁלּוֹ, וְטִנֵּף שָׁם. עַד שֶׁעַל יָדוֹ נִתְרַבָּה הַזֶּבֶל וְהַטִּנּוּף שָׁם עַל אוֹתוֹ הָהָר. נִמְצָא שֶׁזֶּה הָאִישׁ הוּא מֻעָט מַחֲזִיק אֶת הַמְרֻבֶּה, כִּי עַל יָדוֹ נִתְרַבָּה הַזֶּבֶל כָּל־כָּךְ. (כֵּן הוּא בְּחִינַת מֻעָט מַחֲזִיק אֶת הַמְרֻבֶּה שֶׁל הָאִישׁ הַנַּ"ל שֶׁהִתְפָּאֵר בְּמֹחוֹ שֶׁמַּחֲזִיק כַּמָּה אֲנָשִׁים כַּנַּ"ל)** - וזה ענין של "מעט מחזיק את המרובה" בצד הטומאה, והוא "זה לעומת זה" של "מעט מחזיק את המרובה" אצל הצדיק, כי מה התפארות יש בכך שהרבה הזבל והטינוף, וכל הסרחון היה על ידו... הלא איזו בושה וכלימה זו, גם אם מתגבר עליך היצר הרע, תשאיר את זה לעצמך, בחינת (דברים כג, יד) "וְכִסִּיתָ אֶת צֵאָתֶךָ", וכ"ש שלא תפאר בכך שכל הזבל מגיע ממך... זה ענין "מועט מחזיק את המרובה" בסט"א.

מאידך, ממשיך ומספר רבינו: **וְאֶחָד הִתְפָּאֵר שֶׁיֵּשׁ לוֹ בְּחִינַת מָעָט מַחֲזִיק אֶת הַמְּרֻבֶּה. כִּי יֵשׁ (לוֹ) חֲתִיכַת מְדִינָה, שֶׁהִיא מוֹצִיאָה פֵּרוֹת הַרְבֵּה. וְאַחַר־כָּךְ כְּשֶׁמְּחַשְׁבִין אֶת הַפֵּרוֹת שֶׁהוֹצִיאָה הַמְּדִינָה, רוֹאִין שֶׁהַמְּדִינָה אֵינָהּ מַחֲזֶקֶת מָקוֹם כָּל־כָּךְ כְּמוֹ הַפֵּרוֹת. כִּי אֵין בָּהּ מָקוֹם כָּל־כָּךְ לְהַחֲזִיק כָּל־כָּךְ פֵּרוֹת. נִמְצָא שֶׁהִיא בְּחִינַת מָעָט מַחֲזִיק אֶת הַמְּרֻבֶּה. וְהוּטְבוּ דְּבָרָיו. כִּי בֶּאֱמֶת, בְּוַדַּאי הוּא בְּחִינַת מָעָט מַחֲזִיק אֶת הַמְּרֻבֶּה** - כאן כבר "הוטבו דבריו", ומדוע? כי פה זה "מועט מחזיק את המרובה" בצד הקדושה, 'פירות' היינו הפירות הנפלאים שגדלים ממעשיהם הטובים של בני אדם.

אמר מו"ר שליט"א: יכול להיות יהודי שיושב בפינה שלו, אין לו עסק עם אחר כלל, אף אחד לא יודע ממנו כלל, אבל הוא פועל ישועות! גדלים ויוצאים ונעשים על ידו פירות נפלאים! הוא מתפלל בעבור כולם, וממתיק דינים מעל כולם, וזוכה לפעול ישועות ממש!

ואדם צריך לדעת את זה, שבכוחו לפעול ישועות, ולגדל פירות נפלאים, רק אם יהא חזק בעבודת התפילה, בלימוד התורה הקדושה, וכך יהא "מעט מחזיק את המרובה", הוא עצמו בחי' 'מעט', הוא לא אוחז עצמו למשהו... אבל בעצם הוא "מחזיק את המרובה".

איתא בזוהר הק' (חיי שרה קכב:): **מַאן דְּאִיהוּ זְעֵיר אִיהוּ רַב, מַאן דְּאִיהוּ רַב, אִיהוּ זְעֵיר** - אחד שחושב לעצמו: "אני רב... אני חשוב"... ואוחז עצמו כאילו מי הוא... אזי הוא 'זעיר' - בעצם הוא קטן, משא"כ אחד שיודע בעצמו "מי אני ומה חיי", הלא עוד הרבה יש לי להשיג, ובאמת מרגיש עצמו 'זעיר', אזי הוא 'רב' - הוא גדול באמת.

וזה ענין של "מועט מחזיק את המרובה", אחד שהוא בבחינת 'מועט', הוא ממעיט בכבוד עצמו, ויודע ועד שאין שום מציאות בלעדיו ית' כלל, א"כ מה שייך להתגאות בכלל... אזי הוא "מחזיק את המרובה" - הוא זוכה לדברים גדולים, הוא זוכה להיות גדול באמת, כי הוא בבחינת 'מעט'.

וענין של "מועט מחזיק את המרובה" מתבטא מאד בענין ההתקרבות הגדולה לרבינו ז"ל שישנה בעשרות שנים האחרונות: הנה ב"ה תהלה לאל יש המון מקורבים חדשים, ובכל שנה אלפי אנשים טסים לאומן בכל השנה בכלל ובר"ה בפרט, והוגים בדברי רביז"ל, ושואבים התחזקות אמיתית מן הנחל

הנובע, ורבים חושבים שכל זה נעשה ע"י אי-אילו "חשובים" וכו'...

מי שלא מטעה את עצמו, ובקי אפילו מעט בהיסטוריה של אלו השנים, יודע בבירור שכל ההתקרבות המופלאה הזאת נעשתה ע"י צדיק אחד - מוהרא"ש הקדוש זי"ע! רק בזכותו! בזכות מסירת נפשו על כל ענייני רביז"ל, החל מההדפסה העצומה שהדפיס במסירות נפש הכי גדולה, והפיץ ספרי רביז"ל באלפים ורבבות, ואמר בפירוש שלא ינוח ולא ישקוט עד אשר ימלא את כל העולם כולו באור של רבינו הקדוש! והוא הקים מקום קדוש שבו הולכים עפ"י העצות של רביז"ל, עפ"י הדרכים הקדושות שסלל לנו רביז"ל, והוא הקים קהילה קדושה במקום הנפלא הזה!

אבל כל זה הוא בבחינת "מועט המחזיק את המרובה"... כי לצערנו, רבים הם החושבים שכל זה נעשה ע"י איזשהו "ועד עולמי" וכו'... ולא יודעים שהכל נעשה ע"י צדיק אחד שמסר נפשו על דבר רבינו וממשיך זאת ביתר שאת גם עתה! והנה תחפש בכל הרשימות של ריכוזי ברסלב וכו' בכל העולם - לא מופיע אפילו השם "יבנאל'... מדוע? כי זה ענין ההסתרה הגדולה שישנה, וזה "מועט מחזיק את המרובה" - בעצם יש אחד שמחזיק את כולם, הוא גרם לכל הקיבוץ הקדוש הזה, הוא מסר נפשו, וחפץ ה' בידו הצליח שזכה לראות פירות נפלאים - וממשיך לראות פירות נפלאים [שזה מה שמספר פה רביז"ל], אבל הוא "מועט" שמחזיק את המרובה, כי הוא כ"כ נעלם ונסתר, ולא יודעים ממנו, עד שזה בבחינת "מועט", אבל ש"מחזיק את המרובה"...

זה מה שמספר פה רביז"ל, שיש המדינה שהיא מוציאה פירות הרבה - עושה כ"כ הרבה מקורבים חדשים, כ"כ הרבה הפצה, אבל אח"כ שמים לב שאין במדינה הזאת מקום להוציא כ"כ הרבה פירות... היא קטנה... אבל בעצם הכל יוצא משם!

וזה מה שממשיך ומספר רביז"ל: **וְאֶחָד אָמַר שֶׁיֵּשׁ לוֹ פַּרְדֵּס נִפְלָא מְאֹד, שֶׁיֵּשׁ שָׁם פֵּרוֹת וְכוּ'. וְנוֹסְעִים לְשָׁם כַּמָּה וְכַמָּה בְּנֵי אָדָם וּשְׁרָרוֹת, כִּי הוּא פַּרְדֵּס נָאֶה מְאֹד. וּבַקַּיִץ נוֹסְעִים לְשָׁם כַּמָּה בְּנֵי אָדָם וּשְׁרָרוֹת לְטַיֵּל שָׁם. וּבֶאֱמֶת אֵין בְּהַפַּרְדֵּס מָקוֹם כָּל־כָּךְ שֶׁיַּחֲזִיק כָּל־כָּךְ אֲנָשִׁים. וְעַל כֵּן הוּא מֵעֵט מַחֲזִיק אֶת הַמְּרֻבֶּה. וְהוּטְבוּ דְּבָרָיו גַּם־כֵּן** - כי הפרדס הזה הוא הפרדס הנפלא של הצדיק, שבו מגדל גידולים נפלאים, ההולכים בדרך התורה והמצוות, בדרכי הצדיקים הקדושים, והכל בבחינת "מועט מחזיק את

המרובה", שהדברים הנפלאים שיוצאים הם רבים מאד מאד, אבל זה "מועט" שמחזיק את ה"מרובה", כי הפרדס הוא לא כ"כ גדול, ואעפ"כ נכנסים לשם כולם... זו דרכו של הצדיק!

יזכנו הקב"ה לפעול ישועות בעבור כל עם ישראל, לדעת מהצדיק האמת ומאנשיו האמיתיים, לזכות לציית לכל דבריו, ולזכות לחיים מאושרים בזה העולם, אמן ואמן.

***

פרשת מסעי – חזק תשפ״ב

ליל שבת קדש

דיבר מו״ר שליט״א דיבורים נוראים ונפלאים עפ״ד רביז״ל בליקו״מ ח״א סי׳ קצ״ח
המדבר מענין ׳ליסע׳, והקשר לסעודת ׳שלום זכר׳ של אחד מאשי שלומינו

פתח ואמר מו״ר שליט״א: שבת קודש **פרשת מסעי** - **חזק**, בה מסיימים אנו את **ספר במדבר**, ובעצם זהו סיום על כל התורה, כי ספר דברים הוא ״משנה תורה״ - חזרה על כל התורה, נמצא שספר במדבר הוא סיום התורה.

בפרשת השבוע מובאות המסעות של עמ״י במדבר משך ארבעים שנה - מצאתם ממצרים ועד ביאתם לגבולות הארץ, ומובא מצדיקים אשר כל מ״ב המסעות הללו עוברים על כל אחד ואחד במשך ימי חייו, וצריך לדעת שכל מסע ומסע מושגח בהשגחה פרטית ונפלאה, ושום דבר לא נעשה סתם; אדם לא נקלע לחינם לאילו מקומות שונים, הכל כדי שיזכה להעלות תיקונים נפלאים הגנוזים וטמונים שם, ויזכה להשלים תיקונם.

וכך כל משך ימי חיי האדם זו נסיעה אחת גדולה; הרי נשמת האדם יורדת מרום גבהי מרומים, ונמצאת תשעה חדשים בבטן האמא, ושם מגלים לה דברים נפלאים, ואח״כ יוצאת לאוויר העולם, וכל החיים שלה זו נסיעה! היא נוסעת ממקום למקום, והכל מושגח מלמעלה, כדי שאדם יזכה לבוא אל תיקונו השלם.

יש תורה קטנה בליקו״מ, בח״א סי׳ קצ״ח, וכך אומר רבינו שם: **כְּשֶׁאֶחָד צוֹעֵק לְהׄ׳ יִתְבָּרַךְ, אוֹמְרִים לוֹ לְסַע, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב** (שְׁמוֹת יד) **״מַה תִּצְעַק אֵלָי דַּבֵּר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְיִסָּעוּ״.**

״כשאחד צועק להׄ׳ יתברך״ - זו מעלה עליונה, אשרי האדם שזוכה לצעוק להׄ׳ יתברך, לספר להקב״ה את כל מר לבבו, ושפוך לפניו שיחו ותחינתו, איזו זכות זו לו!

מוהרא״ש זי״ע היה אומר בשם אנשי שלומינו, ש׳עמלק׳ זה לשון של ׳מליקה׳; בבית המקדש, היו עושים לעופות מליקה, היינו שמולקים בצוואר

עם הצפורן - ללא שחיטה, וזה מה שרוצה עמלק לעשות לאדם - למלוק אותו, הכל כדי שלא יפתח פיו וידבר אל הקב"ה, הוא עומד על העורף ורוצה לעשות לאדם מליקה ח"ו, רק שלא ימללו שפתיו רינה ותפילה.

אבל אסור לאדם לוותר לו ולהיכנע אליו ח"ו, אלא לעשות מחאה בו!

מוהרנ"ת ז"ל מסביר (הלכות חזקת קרקעות) שזה סוד ההלכה הידועה 'חזקה בקרקע', מהי ההלכה? אדם יצא מביתו לחופשה, והנה הגיע אדם אחר, פלש לנכסו, והחל משתמש בו להנאתו.

ההלכה היא, אם עברו שלוש שנים רצופות, שבעל הבית נעדר מן המקום, והלה השתמש בו לצרכיו, הנכס נשאר אצלו, ואין לבעל הדירה זכות לטעון שהיא שלו...

ברם, אם במשך אלו ג' השנים, אפילו פעם אחת, הגיע בעל הדירה, ועשה מחאה, היינו שבא למולו והכריז: **"אינני מתייאש מן הנכס! המקום שלי הוא! למה אתה נמצא במקום לא שלך?! המקום הוא שלי!"**... הדין עם בעל הדירה, ויכול לתבוע ממנו חזרה את המקום.

אומר מוהרנ"ת ז"ל, שכך צריך להיות בעבודת ה'; עמלק, היצר הרע, הס"מ, מנסים להחזיק בך, לגזול ממך את הדברים הטובים, איך תינצל מהם? מה גורם שלא יוכלו לעשות אצלך 'חזקה'? ע"י שאתה חזק בדעתך ומכריז בכל פעם אל הקב"ה: **"רבש"ע, אני מוחה! אני עושה מחאה! הס"מ מנסה להחזיק בי, מנסה להשיבני אחור, מנסה לתפוס בי, אבל אני מוחה בו! זה לא אני! אני משתוקק רק אליך, חפץ רק בקרבתך ובעבודתך! תציל אותי ממנו, רבש"ע!"** וע"י המחאה הקדושה, אדם זוכה להינצל מכל הרע, ולהיכנס בתוככי הקדושה...

אומר רבינו, כשאדם זוכה וצועק לה' יתברך, אזי **"אומרים לו ליסע"** - תיסע! השאלה היא: לאן? התשובה היא: **אל הצדיק!**

כשאדם זוכה לצעוק להקב"ה, מגלים לו: תיסע אל הצדיק, והצדיק ילמד אותך שאתה תמשיך במסעות האלו עוד ועוד, יהיו לך הרבה דברים בחיים, ואל לך להתבלבל מהם! אתה תדע תמיד את הלימוד הזה, שיש הרבה דברים לתקן בכל מיני מקומות, והתפקיד של האדם

הוא להרבות הקדושה באלו המקומות, וכך זוכה לשלימות התיקון.

"כשאחד צועק לה' יתברך" זה סובב והולך גם על תינוק שאך עתה בא ונולד לאויר העולם, והוא צועק וצורח - כדרכם של תינוקות הנולדים, ומה אומרים לו? **"ליסע"** - מגלים לו את הלימוד הזה: **תיסע אל הצדיק! תראה כל חייך לבלות בצל הצדיקים, וכך תזכה להגיע אל שלימות התיקון ויוחזרו לך כל האבדות שאיבדת!**

כי איתא בדברי רבינו (ליקו"מ ח"א סי' קפח): **דע, שצריך לנסע להצדיק לחזר על אבדתו, כי קדם שיוצא האדם לאויר העולם, מלמדין ומראין לו כל מה שצריך לעשות ולעבד ולהשיג בזה העולם** - נדקדק בדברי רבינו: מלמדים את התינוק ומראים לו כל מה שצריך "לעשות", "לעבוד", "להשיג", כי מקובל אצל העולם שמלמדים אותו את התורה, ותו לא, אבל כאן מגלה רבינו שמלמדים ומראים לו הרבה יותר מזה, את כל עשייתו, עבודתו והשגתו, את הכל מראים ומגלים לו שם!

ממשיך רבינו ואומר: **וכיון שיצא לאויר העולם מיד נשכח מאתו, כמו שאמרו רבותינו ז"ל** (נדה ל:)**, והשכחה היא בחינת אבדה** וכו', **וצריך לחזר ולבקש אבדתו, והאבדה שלו היא אצל הצדיק, כי הצדיק חוזר על אבדתו עד שמוצאה, ואחר שמוצאה, חוזר ומבקש אחר אבדות אחרים עד שמוצא גם אבדתם, עד שמוצא האבדות של כל העולם, על כן צריך לבוא להחכם לבקש ולהכיר אבדתו, ולשוב לקבלה אצלו.**

ובזה מנחמים תינוק שעתה יצא לאויר העולם, שהנה הוא אבל על כל מה שאיבד, ולכן עושים לו סעודה זו - סעודת 'שלום זכר', שבזה מנחמים אותו, ומגלים לו שיסע אל הצדיק, שיתקרב אליו, וכך יזכה שיוחזרו לו כל אבדותיו אשר איבד, ויזכה לשוב לכל מה שזכה עוד קודם לידתו.

זה הלימוד של **"אֵלֶּה מַסְעֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל"** - כל המסעות של עם ישראל הם לא סתם, הם כדי לתקן ניצוצי קדושה שנפלו ונתפזרו בכל מיני מקומות בעולם, ואומר הפסוק: **"וַיִּכְתֹּב מֹשֶׁה אֶת מוֹצָאֵיהֶם לְמַסְעֵיהֶם"** - הרי פה מצינו הלשון של 'מוצאיהם', ענין של מציאה, כי ע"י אלו המסעות זוכים למצוא את כל האבידות שנאבדו, וזוכים לתיקון השלם.

ומדגישה התורה, שהכל הוא "בְּיַד מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן" - משה ואהרן הם המנהיגים של עם ישראל, והוליכו את עם ישראל בכל המסעות הללו, וחיזקו אותם והחיו אותם, בחי' (תהלים עז, כא) "נָחִיתָ כַצֹּאן עַמֶּךָ בְּיַד מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן".

היום [יום ו' - ערש"ק], היתה ההילולא של אהרן הכהן, והוא "אֹהֵב שָׁלוֹם וְרוֹדֵף שָׁלוֹם, אוֹהֵב אֶת הַבְּרִיּוֹת וּמְקָרְבָן לַתּוֹרָה" (אבות א, יב), תמיד דאג לעשות שלום בין אדם לחברו ובין איש לאשתו, ומובא (אבות דרבי נתן, פי"ב, ג): כמה אלפים היו בישראל שנקרא שמם אהרן, שאלמלא אהרן לא באו לעולם, שהיה משים שלום בין איש לאשתו ומזדווגים זה לזה, והיו קוראים את הילד על שמו; כמה יפה היא מידת השלום!

ומעניין הוא, שבאותו יום יש הילולא נוספת של צדיק גדול מאד, והוא הרה"ק ר' שלמה מבאבוב זי"ע, וידוע עד כמה מידתו של אהרן היתה הולמת אותו במלוא מובן המילה.

ופעם היה עמו מעשה, שמזה למדים אנו עד כמה זהירותו בעניינים אלו רבה היתה [ושמעתי ממוהרא"ש זי"ע מעשה זה]: ידוע עד כמה זהירותו בענייני אהבת ישראל היתה גדולה, ובפרט כשבא לדבר שצריכים לחתום על מישהו, בזה הוא לא היה מסכים בשום פנים ואופן, ונמנע מזה בכל מיני דרכים שבעולם, העיקר שלא לחתום נגד אחד מישראל.

בתקופה מסוימת, הגיעו אליו כמה אנשים שאספו חתימות מרבנים נגד מאן דהוא, שהתפרסם לאדם לא טוב וכו', ורצו שהוא יחתום ג"כ נגדו, וכמובן שהוא לא הסכים בשום פנים, וכשהבינו שלא יוכלו, איימו אותם אנשים שהם ישברו לו את החלונות וכו'.

באמת, באותו לילה, נזרקה אבן ונשבר החלון שבחדרו הק', דבר אחד מאיומיהם לא נפל ריקם...

מיד צלצל הרבי לאחד מחסידיו שהיה זגג במקצועו; החסיד ענה באמצע הלילה, ושאל מי המתקשר [כי היה לפלא בעיניו, מי מתקשר אליו בשעה כה מאוחרת], וענה הרבי את שם משפחתו - הלברשטאם. נבהל החסיד: "הרבי?"... וביקשו לסור לביתו עם כלי עבודתו.

חסיד לא שואל שאלות, אורז את הכלים, ומיד מתייצב בבית הרבי שמורה לו לסדר החלון, הוא לא שואל למה ואיך וכו', מיד מתקן את החלון,

וקודם שנפרדו ביקש הרבי לשלם לו שכר על עבודתו, אך הוא לא הסכים בשום פנים ואופן, וכשהתעקש הרבי, פנה ואמר: "במחילה מכבודכם, רק אשאל שאלה קטנה: מה היה כ"כ דחוק לרבי לתקן את החלון עכשיו באמצע הלילה? מדוע לא לחכות שיאיר השחר?"...

ענה ואמר הרה"ק מבאבוב: **"אם הייתי מחכה עד שיאיר השחר, בוודאי היו החסידים שמים לב לזה, ובפרט הבחורים - מיד יבינו על מה למה זאת** (כי התפרסם העניין שבאו וכו'), **ובוודאי יעשו מזה רעש ובלגן וכו', ואת זה רציתי למנוע! אינני חפץ שיהיה מחלוקת בין נשמות ישראל"**...

החסיד שמע זאת, והתעורר מאד מאד על מחשבת הצדיק, וכשרצה שוב הרבי לשלם לו, אמר להרבי: אינני חפץ בתשלום, אבל רצוני שאע"פ שאינכם רגילים להשתתף בחתונות, מלבד משפחה, ורק ב"שבע ברכות" של מקורבים, אני רוצה לבקש ממכם שאצל בניי כן תבואו.

הרבי נאות לבקשתו, ובאמת השתתף בשבע ברכות לילדיו, ושם הזכיר המעשה הזה, ואמר שלכן חורג ממנהגו, כי יש לו הכרת הטוב כלפי אותו זגג שהגיע באישון ליל, העיקר למנוע מחלוקת בין נשמות ישראל...

זו דרך הצדיקים, שמרבים שלום בעולם, חפצים שישרה השלום הנפלא בין נשמות ישראל, שזו היתה מידתו של אהרן הכהן, וזו הנחמה של התינוק שלזה עושים סעודה זאת.

הקב"ה יזכה אותנו לילך תמיד בדרכי הצדיקים, וכך נזכה לתקן את כל מה שצריך תיקון, ובקרוב נזכה לנחמה האמיתית והשלימה בביאת הגוא"צ ב"ב אמן.

***

בוקר שבת קדש

בבוקר שבת קודש פרשת מטות תשפ"ב, דיבר מו"ר שליט"א דיבורים נוראים ונפלאים בסיפורי מעשיות מעשה י"ג המדבר מעניין "מעט מחזיק את המרובה"

פתח ואמר מורנו שליט"א: אנחנו אוחזים בסיפור של שבע הקבצנים, בענין של "מעט מחזיק את המרובה", כי "צדיקים אומרים מעט ועושים הרבה", כי יש להם את העניין של "מועט מחזיק את המרובה", ורבינו הביא כמה דוגמאות לעניין של מועט מחזיק את המרובה, ועתה ממשיך רבינו ומביא עוד כמה דוגמאות ועניינים הנוגעים לזה: **וְאֶחָד אָמַר שֶׁהַדִּבּוּר שֶׁלּוֹ הוּא בְּחִינַת מָעָט מַחֲזִיק אֶת הַמְרֻבֶּה. כִּי הוּא בַּעַל סוֹד (שֶׁקּוֹרִין סֶעקְרֶטֶיר) אֵצֶל מֶלֶךְ גָּדוֹל. וּבָאִין אֶצְלוֹ כַּמָּה וְכַמָּה בְּנֵי אָדָם זֶה בָּא עִם שִׁבְחִים לְהַמֶּלֶךְ, וְזֶה בָּא עִם בַּקָּשׁוֹת וְכֵיוֹצֵא בָּזֶה. וּבְוַדַּאי אִי אֶפְשָׁר לְהַמֶּלֶךְ לִשְׁמֹעַ אֶת כֻּלָּם. וַאֲנִי יָכוֹל לְקַבֵּץ אֶת כָּל דִּבְרֵיהֶם בְּתוֹךְ אֵיזֶה דִּבּוּרִים מְעָטִים, וּלְסַפֵּר לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ אֵלּוּ הַדִּבּוּרִים מְעָטִים, וְיִהְיֶה כְּלוּל בָּהֶם כָּל הַשִּׁבְחִים וְהַבַּקָּשׁוֹת שֶׁלָּהֶם** - וכדאיתא בגמרא (ברכות לג:) גבי שבחו של מקום בתפילה, שאחד אמר "האל הגדול הגיבור והנורא והאדיר והעזוז" וכו' וכו', אמרו לו: 'וכי סיימת את כל השבחים?'... כי "לִגְדֻלָּתוֹ אֵין חֵקֶר" (תהלים קמה, ג), הרי שיש ענין של דברים מועטים, אך בהם כלולים דברים רבים.

כי פעמים שאין התפילה בהרחבה ובאריכות הדברים, וכמו שאומר רביז"ל (ליקו"מ ח"א סי' ה) שפעמים וצריכים להלביש התפילה בסיפורי מעשיות, היינו שהצדיק מספר איזה סיפור, ואף אחד לא מבין מה קשור לעניין, ומדוע כך מדבר ומספר, וגם

המקטרגים לא מבינים, וכביכול רק הקב״ה מבין זאת, ולכן כך עושה הצדיק, שלא יהא קטרוג על התפילה, מלביש את זה בכל מיני דיבורים וסיפורים, וכך התפילה עולה ישר למעלה ופועלת דברים נפלאים; זה ענין מועט מחזיק את המרובה בדיבורים.

ממשיך רבינו לספר: וְאֶחָד אָמַר שֶׁהַשְׁתִּיקָה שֶׁלּוֹ הִיא בְּחִינַת מָעָט מַחֲזִיק אֶת הַמְרֻבֶּה. כִּי יֵשׁ עָלָיו מְקַטְרְגִים הַרְבֵּה וּבַעֲלֵי לְשׁוֹן הָרָע שֶׁמַּלְשִׁינִים עָלָיו הַרְבֵּה מְאֹד. וְכָל מַה שֶׁמַּלְשִׁינִים וְדוֹבְרִים וּמְקַטְרְגִים עָלָיו בְּלָשׁוֹן הָרָע הַרְבֵּה, הוּא בְּשִׁתְיקָתוֹ מְתָרֵץ הַכֹּל עַל־יְדֵי מַה שֶׁהוּא שׁוֹתֵק לְבַד. (כִּי הוּא עוֹשֶׂה רַק אֵיזֶה שְׁתִיקָה וְהוּא תֵּרוּץ עַל הַכֹּל) נִמְצָא, שֶׁשִּׁתְיקָתוֹ הוּא מָעָט מַחֲזִיק אֶת הַמְרֻבֶּה - אילו דיבורים מדבר פה רבינו! שאדם יכול לזכות לדרגה כזאת, שהוא שותק שתיקה אחת, וכבר מתרץ את כל הקושיות...

איך לוקחים את זה 'למעשה'?

פעמים שבבית האשה אומרת איזו מילה לא במקום, או שהבעל 'זורק' משפט לא מתאים, מה העצה? לשתוק! וע״י השתיקה הזאת - כבר מיתרץ הכל, מה זאת אומרת? שע״י השתיקה הפסקת את כל המריבה.

כי עם קיר לא יכולים לריב, וכשאין הזולת מחזיר לרעהו - נפסק העניין, משא״כ כשמחזיר לו, וחושב שישיב לו 'מנה אחת אפיים', המריבה רק גדלה, והנה ההוא החזיר לך בכפל כפליים ומי יודע לאן זה יגיע...

משא״כ אדם שיש לו שכל, והוא שותק שתיקה אחת, וכך גורם שתיפסק המחלוקת, ואדרבה! בזה יגרום שהצד השני יבוא ויבקש ממך סליחה.

מדוע?

יבואר עפ״י משל: אדם לוקח כדור, זורקו כלפי קיר, מה קורה? הכדור חוזר אליו, משא״כ אם היה במקום הקיר איזה אדם שתפס הכדור.

אותו דבר לענייננו: האשה אמרה לך איזו מילה שפגעה בך, אם אתה תשתוק, ותהיה כמו הקיר - שלא מקבל זאת ונפגע וכו', הדיבור חוזר חזרה אל המדבר, ומה קורה? דיבוריו נכנסים באזניו, ומיד 'תופס': מה אמרתי? איך כך דיברתי? כי מתבונן אילו דיבורים דיבר, ומיד חרטה עולה בליבו ומתנצל בפני חברו...

כי מלמדנו רבנו (ליקו"מ ח"א סי' ו): **עיקר התשובה ישמע בזיונו ידום וישתוק**; ומהו כפל הלשון "ידום" ו"ישתוק"? "ידום" היינו שלא ישיב למחרפו דבר, "ישתוק" היינו אפילו בלב, שלא תהיה לו שום טינה ומחשבה רעה של נקמה וכו', או מדוע כך עשה לי וכו', אלא ישתוק לגמרי, ויקבל את הכל באהבה.

זה הלימוד הנפלא של **"שתיקה אחת"**, שעל ידה אדם זוכה לחיים מאושרים בזה העולם, כי זוכה למעט המחזיק את המרובה, היינו המעט שהוא עשה - השתיקה שלו, מחזיק את המרובה - השלום הנפלא, הבית שלו, שזה משכן השכינה.

כי "סְיָג לַחָכְמָה שְׁתִיקָה" (אבות ג), זו החכמה הכי גדולה, שאדם יזכה לשתוק, ואומר רבינו (ספהמ"ד, אות אמונה סעיף טו): **כְּשֶׁנּוֹפֵל אֵיזֶה קֶשְׁיָא עַל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אֲזַי תִּשְׁתֹּק, וְעַל יְדֵי הַשְׁתִיקָה מַחְשְׁבוֹתֶיךָ בְּעַצְמָם יָשִׁיבוּ לְךָ תֵּרוּץ עַל קֶשְׁיוֹתֶיךָ**; הרי שיש ענין שהשתיקה בעצמה היא גורמת התירוץ על הקושיות, וממש כדברי רבינו כאן בסיפור (וע"ע בליקו"מ ח"א סי' סד).

ברם, איתא בדברי רבינו, שישנה שתיקה האסורה, היינו שתיקה שבכוונתה כדי לצער את הזולת, כלומר בזה שלא עונה ושותק - אזי מצערו וכו', וזה יותר גרוע מדיבור, ומזה ג"כ צריכים לשמור מאד.

זה ענין **"מְעַט מַחֲזִיק אֶת הַמְּרֻבֶּה"** בשתיקה, שהנה זה נראה כמועט - שתיקה קטנה, אבל זה מחזיק את המרובה - דברים גדולים מאד מאד, וכן הוא כנ"ל לענין תפילה, שאדם חושב "מה אני כבר עושה... מתפלל"... זה "מועט מחזיק את המרובה"! זה נראה כדבר מועט, שאתה אומר את המילים, אבל באמת זה מחזיק את המרובה.

אגב ענין אמירת מילות התפילה, ידוע לנו מדברי רבינו עד כמה הקפיד שכל אמירת התפילה תהיה בתמימות ופשיטות, וכידוע על הבעש"ט הקדוש, שאמנם ידע היטב את כל הכוונות כולן וכו' וכו' אבל כשהגיע למעשה להתפלל - התפלל כמו ילד קטן, מתוך הסידור, מילה במילה, וכידוע שיחת רבינו ז"ל (חיי מוהר"ן סי' תיד): **"אֶחָד שָׁאַל אוֹתוֹ עַל עִנְיָן מַה שֶּׁנֶּאֱמַר בְּשֻׁלְחָן עָרוּךְ** (אוֹרַח חַיִּים ה) **לְכַוֵּן בִּשְׁעַת אֲמִירַת ה' וְכוּ', הֵשִׁיב לוֹ וּמַה חָסֵר לְךָ כְּפִשׁוּטוֹ אֲ-דֹנָי גָּאט. כִּי עַל יְדֵי הָאֲמִירָה בְּכַוָּנָה פְּשׁוּטָה זֹאת מְחַיְּבִים**

לִרְעֹד יָדָיו וְרַגְלָיו וְכָל רְמַ"ח אֵיבָרָיו וְשָׂסָ"ה גִּידָיו שֶׁל הָאָדָם".

כי העיקר הוא לא לצאת מפשוטן של מילים, לומר מילות התפילה, ולכוון בפשטות.

וכן הוא גבי המתפללים בסידורים שמובאים כל הכוונות וכו', ועל כל מילה דפים שלמים של שמות וכו', ואדם אומר מילה אחת ומסתכל על כל השמות וכו', אבל העיקר חסר - הכוונה הפשוטה של המילים, שזה עיקר התפילה, לכוון כפשוטו את דבריו אל הקב"ה.

זה נקרא "מוּעָט מַחֲזִיק אֶת הַמְּרֻבֶּה", וכן הוא גבי לימוד התורה, שאדם חושב "נו, מה כבר אני עושה... מה כבר אני פועל ע"י הלימוד... הלא איני מבין כלום ממה שאני לומד, וכי מה זה שווה"... אבל זה "מועט מחזיק את המרובה", אתה עכשיו לומד אמנם בלא הבנה, וזה כמועט בעיניך, אבל באמת זה מרובה מאד מאד, בשמים חשובה כל מילה של תורה! עליך להחיות עצמך עם כל לימוד ולימוד בתורה הקדושה!

אלו הלימודים הנפלאים של רבינו, שמגלה לנו את הדרכים הנפלאות האלו, שנזכה להתחזק ולהחיות עצמנו עם כל דבר ודבר שאנחנו זוכים לחטוף בזה העולם, ולזכות לשלום אמיתי עם כולם, ובפרט בביתנו.

יזכנו הקב"ה להכניס לימודי הצדיקים היטב בליבנו, ונזכה בשלימות ל"מעט מחזיק את המרובה", ולהיות אנשים כשרים באמת.

***

2,200 ספרי "סיפורי מעשיות" עם פירוש "בתוך הנחל"
הודפסו והופצו בין שכבות העם!

בימים אלה עובדים על הכנת החלק הבא:

הפירוש הנפלא על מעשיות ג' עד ח'.

ביכולתך לקחת חלק בהדפסה הקדושה
שתעורר עוד רבים מן השינה,
וכמו שאמר רבינו הקדוש: "הסיפורי מעשיות שלי, מעוררין מן השינה",
קל-וחומר עם פירושו הבהיר של הצדיק,
שכולו מלא לימודים חיים לעובדא ולמעשה!

לפרטים: 058-456-3404
דוא"ל: s0584563404@gmail.com